

2010 - 2011

Programare Orientata spre Obiecte (*Object-Oriented Programming*)

a.k.a. Programare Obiect-Orientata

Titular curs: Eduard-Cristian Popovici

Suport curs: <http://electronica08.curs.ncit.pub.ro/course/view.php?id=113>

Suport curs vechi: <http://discipline.elcom.pub.ro/POO-Java/> si

<http://electronica07.curs.ncit.pub.ro/course/view.php?id=132>

Continut curs Programare Orientata spre Obiecte (in Java)

1. Introducere in abordarea orientata spre obiecte (OO)

- 1.1. Obiectul cursului si relatia cu alte cursuri
- 1.2. Evolutia catre abordarea OO
- 1.3. Caracteristicile si principiile abordarii OO
- 1.4. Scurta recapitulare a programarii procedurale/structurate (introducere in limbajul Java)

2. Orientarea spre obiecte in limbajul Java

- 2.1. Obiecte si clase. Metode (operatii) si campuri (attribute)
- 2.2. Particularitati Java. Clase de biblioteca Java (de uz general)
- 2.3. Clase si relatii intre clase. Asociere, delegare, agregare, compunere
- 2.4. Generalizare, specializare si mostenire
- 2.5. Clase abstracte si interfete Java**
- 2.6. Polimorfismul metodelor
- 2.7. Clase pentru interfete grafice (GUI) din biblioteca Java Swing

3. Programarea la nivel socket cu Java (pe platforma Java SE)

- 3.1. Clase pentru fluxuri de intrare-iesire (IO)
- 3.2. Introducere in Protocolul Internet (IP) si stiva de protocoale IP
- 3.3. Socketuri flux (TCP) Java.
- 3.4. Clase Java pentru programe multifilare. Servere TCP multifilare
- 3.5. Socketuri datagrama (UDP) Java

2. Orientarea spre obiecte in limbajul Java

2.5. Clase abstracte si interfete Java

Exemplu de clasa (de baza) abstracta

```
public abstract class Multime {           // clasa declarata abstract
    // attribute mostenite, reutilizate in subclase
    protected Object[] elemente;
    protected byte numarElem;

    // constructorul nu e reutilizabil
    public Multime(Object[] elemente) {    // parametru generic tip Object[]
        this.elemente = elemente;         // acces la obiectul curent cu this
        numarElem = (byte) elemente.length; // conversie explicita int la byte
    }

    // metoda declarata abstract, polimorfa (va fi rescrisa in subclase)
    // valoarea returnata e generica tip Multime
    public abstract Multime intersectieCu(Multime m);

    // metoda care va fi mostenita, reutilizata
    // valoarea returnata e generica tip Multime
    public Object[] obtinereElemente() {
        return elemente;
    }

    // metoda care va fi mostenita, reutilizabila
    // polimorfa (va fi rescrisa in subclase)
    public byte numarElemente() {
        return numarElem;
    }
}
```

Multime

elemente : Object[]

numarElem : byte

+ Multime(elemente : Object[])

+ intersectieCu(m : Multime) : Multime

+ obtinereElemente() : Object[]

+ numarElemente() : byte

2.5. Clase abstracte si interfete Java

Exemplu de subclasa concreta care extinde clasa abstracta

```
public class MultimeIntregi extends Multime {

    // constructorul nu e reutilizabil
    // parametru concret tip Integer[]
    public MultimeIntregi(Integer[] elemente) {
        // apelul constructorului clasei de baza Multime
        super(elemente);
    }

    // reimplementare (rescriere cod), polimorfism (pseudo-extindere)
    public byte numarElemente() {
        return (byte) elemente.length; // conversie de tip de la int la byte
    }

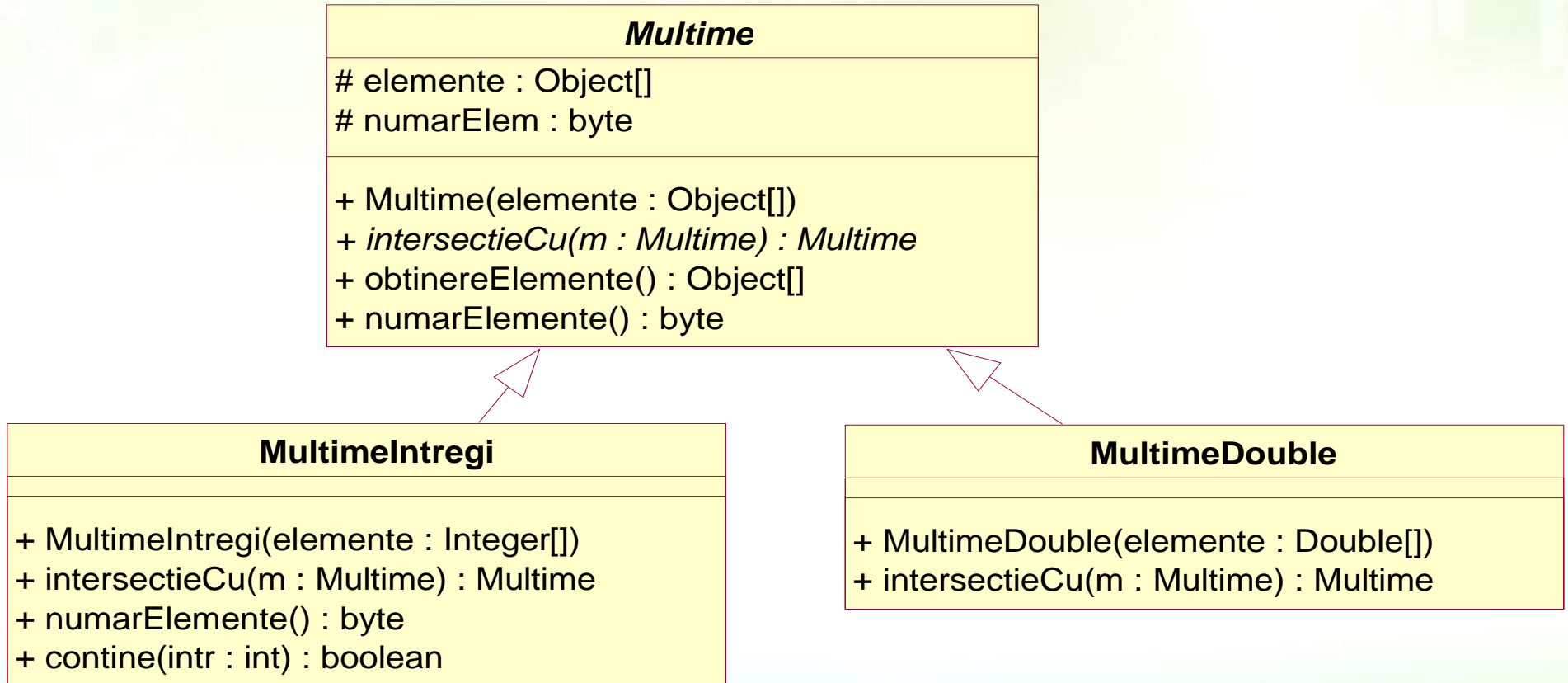
    // metoda noua (extindere 100%)
    public boolean contine(int intr) {
        for (int i=0; i< elemente.length; i++) {
            Integer inte = (Integer) elemente[i];
            if (inte.intValue() == intr) {
                return true;
            }
        }
        return false;
    }
}
```

Exemplu de subclasa concreta

```
// implementarea metodei care fusese declarata abstract in clasa de baza
// pseudo-extindere / polimorfism / rescriere
public final Multime intersectieCu(Multime m) {
    Multime mNoua;
    Integer[] elemIntersectie;
    int nrElemente = 0;

    for (int i=0; i< elemente.length; i++) {
        for (int j=0; j< m.elemente.length; j++) {
            if (elemente[i].equals(m.elemente[j]))        nrElemente++;
        }
    }
    int index = 0;
    elemIntersectie = new Integer[nrElemente];
    for (int i=0; i< elemente.length; i++) {
        for (int j=0; j< m.elemente.length; j++) {
            if (elemente[i].equals(m.elemente[j])) {
                elemIntersectie[index++] = new Integer(elemente[i].toString());
            }
        }
    }
    mNoua = new MultimeIntregi(elemIntersectie);
    return mNoua;
}
```

Relatiile intre clasa abstracta de baza si subclasele concrete

2.5. Clase abstracte si interfete Java

Exemplu de subclasa care extinde prin mostenire

```
// noua clasa extinde prin mostenire clasa MultimeIntregi
public class MultimeIntregiExtinsaPrinMostenire extends MultimeIntregi {

    // constructorul nu e reutilizabil
    public MultimeIntregiExtinsaPrinMostenire(Integer[] elemente) {

        // apelul constructorului clasei de baza MultimeIntregi
        super(elemente);
    }

    // metoda noua (extindere 100%)
    public int sumaElemente() {
        int suma = 0;
        Integer[] ti = (Integer[]) elemente; // utilizare atribut mostenit
        for (int i=0; i< ti.length; i++) {
            suma = suma + ti[i].intValue();
        }
        return suma;
    }
}
```


Exemplu de clasa care extinde prin agregare

```
// noua clasa extinde clasa MultimeIntregi prin agregare
// folosind un obiect al ei drept atribut (camp)
public class MultimeIntregiExtinsaPrinAgregare {

    // atribut, obiect, componenta
    public MultimeIntregi intregi;

    // constructorul noii clase
    public MultimeIntregiExtinsaPrinAgregare(Integer[] elemente) {

        // apelul constructorului clasei MultimeIntregi a atributului
        intregi = new MultimeIntregi(elemente);
    }

    // metoda noua (extindere 100%)
    public int sumaElemente() {
        int suma = 0;
        Integer[] ti = (Integer[]) intregi.obtinereElemente();
        for (int i=0; i< ti.length; i++) {
            suma = suma + ti[i].intValue();
        }
        return suma;
    }
}
```

2.5. Clase abstracte si interfete Java

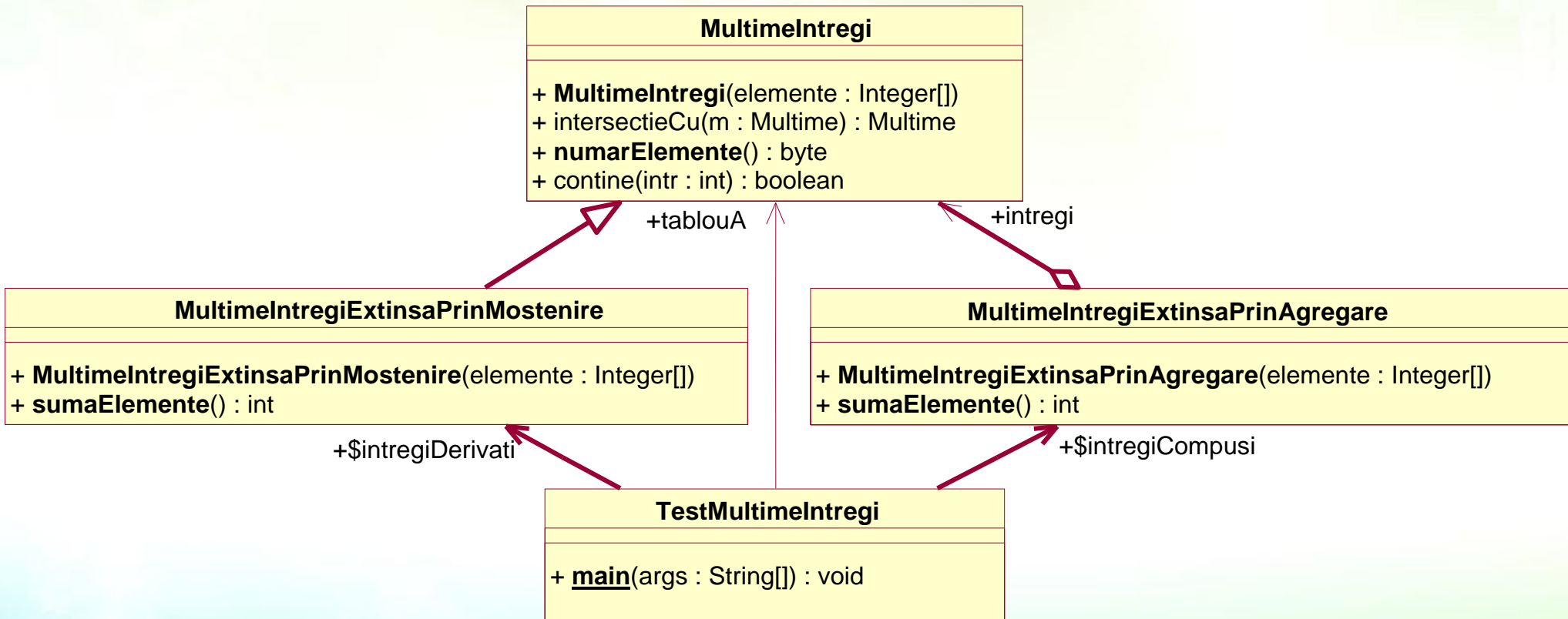
Exemplu de clasa care permite testarea claselor anterioare

```
public class TestMultimeIntregi {  
  
    public MultimeIntregi intregi;  
    public static MultimeIntregiExtinsaPrinMostenire intregiDerivati;  
    public static MultimeIntregiExtinsaPrinAgregare intregiCompusi;  
  
    public static void main(String[] args) {  
        int i;  
        Integer[] tablouA = { new Integer(1), new Integer(3), new Integer(5) };  
        MultimeIntregi multimeA = new MultimeIntregi(tablouA);  
  
        intregiCompusi = new MultimeIntregiExtinsaPrinAgregare(tablouA);  
        int suma = intregiCompusi.sumaElemente();  
        System.out.println("Suma elementelor " + suma);  
  
        intregiCompusi.intregi.numarElemente(); // seamana cu System.out.println()  
  
        intregiDerivati = new MultimeIntregiExtinsaPrinMostenire(tablouA);  
        suma = intregiDerivati.sumaElemente();  
        System.out.println("Suma elementelor " + suma);  
  
        intregiDerivati.numarElemente();  
    }  
}
```

2.5. Clase abstracte si interfete Java

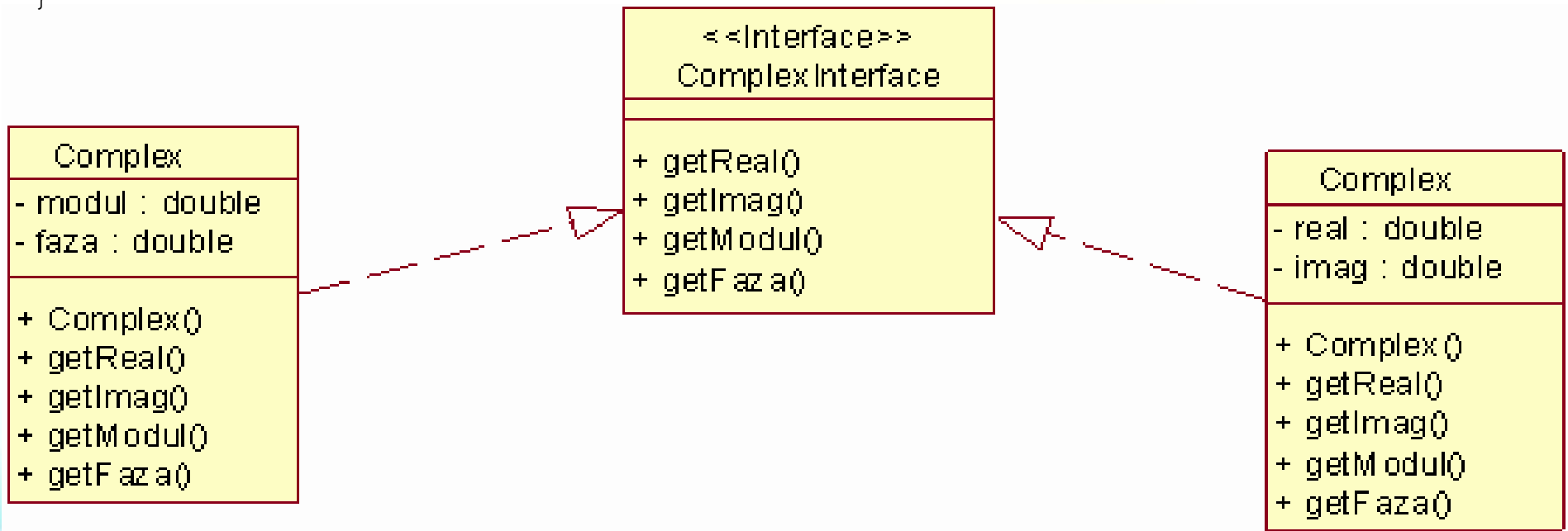
Relatiile intre clasa de baza si clase care extind

Extindere prin mostenire vs. extindere prin agregare

Exemplu de interfata Java (un fel de clasa complet abstracta)

```
// Interfata (colectie de metode neimplementate)
// care reprezinta un contract privind interfata publica
public interface ComplexInterface {
    // Metode abstracte, neimplementate
    public abstract double getReal();
    public abstract double getImag();
    public abstract double getModul();
    public abstract double getFaza();
}
```


Exemplu de clasa care implementeaza o interfata Java

```
// Clasa concreta, din care pot fi create direct obiecte, care
// implementeaza (concretizeaza) interfata ComplexInterface
public class Complex implements ComplexInterface {
    // Atribute private (ascunse, inaccesibile din exteriorul clasei)
    private double real;
    private double imag;
    // Constructori (cu nume supraincarcat) si operatii (metode)
    public void Complex(float real, float imag) {
        this.real = real;
        this.imag = imag;
    }
    public void Complex(double modul, double faza) {
        this.real = modul * Math.cos(faza);
        this.imag = modul * Math.sin(faza);
    }
    public double getReal() {          return this.real;          }
    public double getImag() {        return this.imag;        }
    public double getModul() {
        return Math.sqrt(this.real*this.real + this.imag*this.imag);
    }
    public double getFaza() {
        return Math.atan2(this.real, this.imag);
    }
}
```

Exemplu de clasa care implementeaza o interfata Java

```
// Clasa concreta, din care pot fi create direct obiecte, care
// implementeaza (concretizeaza) interfata ComplexInterface
public class Complex implements ComplexInterface {
    // Atribute private (ascunse, inaccesibile din exteriorul clasei)
    private double modul;
    private double faza;
    // Constructori (cu nume supraincarcat) si operatii (metode)
    public void Complex(float real, float imag) {
        this.modul = Math.sqrt(real*real + imag*imag);
        this.faza = Math.atan2(real, imag);
    }
    public void Complex(double modul, double faza) {
        this.modul = modul;
        this.faza = modul;
    }
    public double getReal() {
        return this.modul*Math.cos(this.faza);
    }
    public double getImag() {
        return this.modul*Math.sin(this.faza);
    }
    public double getModul() {          return this.modul;          }
    public double getFaza() {          return this.faza;          }
}
```

2.5. Clase abstracte si interfete Java

Exemplu de interfata Java si de clasa care o implementeaza

```
public interface StackInterface {
    boolean empty();
    void push( Object x);
    Object pop() throws EmptyStackException;
    Object peek() throws EmptyStackException;
}

public class Stack implements StackInterface {
    private Vector v = new Vector(); // utilizeaza clasa java.util.Vector

    public void push(Object item) { v.addElement(item); }

    public Object pop() {
        Object obj = peek();
        v.removeElementAt(v.size() - 1);
        return obj;
    }

    public Object peek() throws EmptyStackException {
        if (v.size() == 0) throw new EmptyStackException();
        return v.elementAt(v.size() - 1);
    }

    public boolean empty() { return v.size() == 0; }
}
```

Clasa care
extinde
prin
agregare

2.5. Clase abstracte si interfete Java

Exemplu de interfata Java si de clasa care o implementeaza

```
public interface StackInterface {  
    boolean empty();  
    void push( Object x);  
    Object pop() throws EmptyStackException;  
    Object peek() throws EmptyStackException;  
}
```

```
public class Stack extends Vector implements StackInterface {  
    public Object push(Object item) { addElement(item); return item; }  
    public Object pop() {  
        Object obj;  
        int len = size();  
        obj = peek();  
        removeElementAt( len - 1);  
        return obj;  
    }  
    public Object peek() {  
        int len = size();  
        if (len == 0) throw new EmptyStackException();  
        return elementAt( len - 1);  
    }  
    public boolean empty() { return size() == 0;}  
}
```

Subclasa
care extinde
prin
mostenire

2.5. Clase abstracte si interfete Java

Exemplu de clasa care implementeaza o interfata Java

In cazul subclasei care extinde prin mostenire

- toate metodele publice ale clasei Vector
 - printre care si metode de inserare
 - pot fi invocate pentru obiectele clasei stiva
- astfel, pe langa comportamentul tipic stivei
 - utilizatorii pot declansa comportamente atipice
 - invocand metode de inserare, etc.
 - care incalca principiul de functionare

De exemplu:

```
Vector v = new Stack(); // cod legal - referinta la clasa de baza
                        // poate fi initializata cu obiect din subclasa

v.insertElementAt(x, 2); // cod legal - dar inserarea unui obiect in stiva
                        // incalca principiul de functionare al stivei
```

Efectele utilizarii mostenirii

Subclasele (clasele care extind prin mostenire) pot

- sa mareasca gradul de detaliere al obiectelor
(extindere 100%)
 - adaugand noi attribute, inexistente in clasa de baza
(stari mai detaliate / complexe ale obiectelor in subclasa)
 - adaugand noi metode, inexistente in clasa de baza
(comportament mai detaliat al obiectelor in subclasa)
- sa reduca gradul de abstractizare a obiectelor
(prin rescriere, pseudo-extindere, polimorfism)
 - implementand eventualele metode abstracte din clasa de baza
(comportament mai putin abstract)

Efectele utilizarii mostenirii

Subclasele (clasele care extind prin mostenire) pot

- sa introduca diferentieri / specializari ale obiectelor (prin rescriere, pseudo-extindere, polimorfism)
 - redeclarand unele attribute din clasa de baza (ascunderea atributelor cu acelasi nume – *hiding*)
 - reimplementand unele metode existente in clasa de baza (rescrierea metodelor cu acelasi nume – *overriding*)

Efectele utilizarii mostenirii

Subclasele mostenesc (reutilizeaza)

- toate attributele din clasa de baza care nu sunt ascunse (nu sunt redeclarate)
- toate metodele din clasa de baza care nu sunt rescrise (nu sunt reimplementate)

Subclasele NU mostenesc

- constructorii clasei de baza (au constructori proprii)
 - dar pot face apel la constructorii clasei de baza
 - cu apelul super(), care trebuie sa fie prima declaratie din corpul constructorului subclasei
- attributele si metodele cu caracter global (declarate static)
 - deoarece tin strict de clasa in care au fost declarati